

تعیین پلی مورفیسم ژن Peroxisome proliferator-activated receptor-gamma در بیماران مبتلا به عفونت با هلیکوباکتر پیلوری

حسین گودرزی^۱ (Ph.D)، سیماالسادات سیدجوادی^۲ (M.Sc)، مهدی گودرزی^{۲*} (M.Sc)

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده پزشکی، گروه میکروبی شناسی، مرکز تحقیقات عفونی گرمسیری

۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده پزشکی، گروه میکروبی شناسی

چکیده

سابقه و هدف: پروتئین Peroxisome proliferator-activated receptor-gamma (PPAR γ) یک فاکتور رونویسی وابسته به لیگاند است که در فرایند بیماری های مختلف از جمله فرایندهای التهابی و سرطان دخیل است. هدف از این پژوهش بررسی پلی مورفیسم ژن PPAR γ و ارتباط آن با عفونت هلیکوباکتر پیلوری و بیماری های دستگاه گوارش در بیماران بود.

مواد و روش ها: در این بررسی ۲۰۰ بیمار مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری وارد مطالعه شدند. تشخیص قطعی بیماران مبتلا به هلیکوباکتر بر اساس روش های هیستولوژی، تست اوره آز سریع، کشت، الیزا و PCR صورت پذیرفت. تعیین پلی مورفیسم ژن PPAR γ بر اساس روش PCR-RFLP صورت پذیرفت.

یافته ها: در این مطالعه ۲۰۰ بیمار (۴ سرطان معده، ۱۴۱ التهاب معده، ۳۵ زخم پتیک، ۱۸ زخم دوازدهه، ۲ بیمار هم زمان مبتلا به زخم پتیک و زخم دوازدهه) با عفونت تایید شده هلیکوباکتر پیلوری وارد مطالعه شدند. فراوانی آلل PPAR γ G (Ala12) ۵ درصد به دست آمد که بین پلی مورفیسم این ژن و ابتلا به سرطان معده ($P=۰/۰۰۴$) و کاستریتیس ($P=۰/۰۰۷$) ارتباط معنی داری حاصل شد. فراوانی آلل PPAR γ GC (Pro12Ala) ۳۵ درصد گزارش شد که در نهایت ارتباط معنی داری بین پلی مورفیسم این ژن و زخم دوازدهه ($P=۰/۰۰۳$) و التهاب معده ($P=۰/۰۰۲$) به دست آمد.

نتیجه گیری: پلی مورفیسم Pro12Ala ژن PPAR γ ارتباط معنی داری با سرطان معده و التهاب معده داشته و به عنوان یک مارکر ژنتیکی مستعد برای ابتلا به این دو بیماری در حضور عفونت با هلیکوباکتر پیلوری می باشد. در پایان این پژوهش بیانگر ارتباط موثر پلی مورفیسم ژن PPAR γ و عفونت با هلیکوباکتر پیلوری در گسترش سرطان معده و زخم پتیک و التهاب معده بود.

واژه های کلیدی: هلیکوباکتر پیلوری، پلی مورفیسم ژن PPAR- γ ، سرطان معده

مقدمه

این در حالی است که در کشورهای پیشرفته و صنعتی ۵۰-۲۵ درصد مردم آلوده هستند [۲،۳]. در بخشی از افراد عفونت یافته با این باکتری، تظاهرات بالینی به صورت التهاب معده، زخم معده، زخم اثنی عشر و آتروفی مخاط معده است. یکی از مهم ترین عواقب عفونت با این باکتری لنفوم و

عفونت با هلیکوباکتری پیلوری گسترش جهانی دارد اما میزان شیوع آن در کشورهای مختلف و حتی جمعیت های مختلف یک کشور نیز متفاوت است [۱]. آمار مبتلایان در برخی کشورهای در حال توسعه به بیش از ۹۰٪ می رسد [۲]

جمعیت مورد مطالعه و نمونه‌گیری. این تحقیق بر روی ۳۱۲ بیمار مشکوک به هلیکوباکتر پیلوری که دارای علائم بالینی مرتبط، با عفونت به این باکتری بودند صورت گرفت. از ۳۱۲ بیمار ذکر شده نمونه بیوپسی گرفته شد. پیش از جمع‌آوری نمونه از تمامی بیماران رضایت‌نامه دریافت شد. بیمارانی که طی سی روز گذشته از آنتی‌بیوتیک‌ها، داروهای ضدالتهابی غیر استروئیدی و مهارکننده‌های پمپ پروتون استفاده کرده بودند از مطالعه خارج شدند. جمعیت مورد مطالعه این تحقیق، بیماران مراجعه‌کننده دارای علائم بالینی به بخش گوارش بودند. تقسیم بیماران به زخم پتیک، زخم دوازدهه، التهاب معده و سرطان معده بر اساس یافته‌های آندوسکوپی و آزمایشات هیستولوژیکی صورت پذیرفت. از هر بیمار یک نمونه بیوپسی از قسمت آنتروم بدون آلودگی با موکوس ناحیه و یک نمونه خون محیطی گرفته شد. عفونت با هلیکوباکتر پیلوری بر اساس آزمایشات کلینیکی، هیستوپاتولوژی، کشت، تست اوره آز سریع و الیزا تایید شد. افرادی که حداقل یک تست از چهار تست در مورد آن‌ها مثبت شد وارد مطالعه شدند. در طی هر آندوسکوپی بر روی نمونه‌های بیوپسی آزمایشات هیستوپاتولوژی، کشت و تست اوره آز سریع و بر روی نمونه‌های خون تست الیزا، استخراج DNA و انجام PCR جهت تعیین پلی‌مورفیسم ژن PPAR- γ صورت گرفت. در آزمایشات هیستوپاتولوژی نمونه‌های بیوپسی ابتدا در فرمالین ۱۰٪ و سپس در بلوک‌های پارافینه فیکس شدند از نمونه بافت قرار داده شده در بلوک‌های پارافینه با استفاده از دستگاه میکروتوم برش‌های نازک ۵ میکرومتری تهیه و با رنگ هماتوکسیلین اتوزین (HE) جهت آنالیز مورفولوژیکی رنگ‌آمیزی شد. تعیین تایپ هیستولوژیکی سرطان معده بر اساس طبقه‌بندی Lauren صورت پذیرفت. در روش کشت، نمونه‌های بیوپسی در محیط انتقالی نیمه جامد استوارت (Stuart's medium) طی مدت ۴-۶ ساعت به آزمایشگاه منتقل و در محیط اختصاصی هلیکوباکتر در دمای ۳۷ درجه و در شرایط میکروآثروبییک و رطوبت لازم به مدت ۷-۵ روز انکوبه شدند و در صورت

کارسینومای معدی [۴]. پاتوژنسیته هلیکوباکتر پیلوری به عوامل مختلفی نظیر باکتری و عوامل مرتبط با میزبان نسبت داده شده است. اخیراً توجه زیادی به برخی فاکتورهای میزبان و نقش آن‌ها در کنترل سرطان شده است [۵]. یکی از مهم‌ترین این عوامل Peroxisome proliferator-activated receptor- γ (PPAR γ) است. این ژن عضوی از سوپر فامیلی رسیپتورهای هورمونی در هسته است که نقش مهمی در تمایز سلول‌ها و تنظیم متابولیسم دارد. در بافت‌هایی که سطح چربی زیاد دارند و یا سلول‌های اپی‌تلیال آن‌ها زیاد است به مقدار زیادی بیان می‌شود. PPAR- γ با تشکیل هتروداایمر با رسیپتور رتینوئید X در تنظیم بیان دیگر ژن‌ها موثر است.

این ژن رشد سلول‌های سرطانی را متوقف می‌کند و سبب القاء آپوپتوزیس در سلول‌های سرطانی می‌شود [۶] و به عنوان یکی از فاکتورهای میزبان در مهار برخی سرطان‌ها مثل سرطان کولورکتال است. بیان PPAR- γ انسانی اولین بار در سلول‌های هماتوپیتیک مشخص شد ولی بعداً مشخص گردید که در کبد، طحال، مغز، دستگاه گوارش، بیضه و ماهیچه‌های اسکلتی نیز بیان می‌شود [۸،۷]. PPAR- γ دارای دو ایزوفرم مشخص ۷۱ و ۷۲ است. مهم‌ترین پلی‌مورفیسم در ژن PPAR- γ 2 (Pro12Ala) یک موتاسیون میس سنس در کدون ۱۲ اگزون B ژن PPAR- γ است که در نهایت بازخورد این جابه‌جایی تغییر فعالیت پروتئین ساختمانی و کاهش عمل‌کرد ژن PPAR- γ 2 را به دنبال خواهد داشت [۹،۱۰]. به نظر می‌رسد که پلی‌مورفیسم Pro12Ala در کاهش ابتلا به دیابت تیپ II و نیز در کاهش ریسک سرطان کلورکتال موثر باشد [۱۱] ولی مطالعات انجام شده در مورد سرطان پروستات، سرطاناندومتر و نیز سرطان معده صدق نمی‌کند [۱۲،۱۳،۱۴]. با توجه به این‌که الگوی پلی‌مورفیسم این ژن در مناطق مختلف جغرافیایی متفاوت می‌باشد هدف از این تحقیق تعیین الگوی پلی‌مورفیسم این ژن در بیماران مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری با استفاده از روش PCR-RFLP می‌باشد.

مواد و روش‌ها

توسط پرایمرهای فوق یک قطعه به طول ۲۷۰ جفت باز تکثیر شد. در هر واکنش به حجم ۳۰ μl مقدار ۳ از بافر ۱۰x و ۱/۵ μl از محلول MgCl₂ با غلظت ۵۰ mM و مقدار ۱۰۰ μM از هر کدام dNTP شرکت فرمنتاز و ۵ pmol از هر پرایمر R و F و ۰/۷۵ U از Taq polymerase شرکت فرمنتاز به حجم کلی محلول اضافه و بقیه آن تا حجم ۳۰ μl با آب مقطر دیونایز شده تکمیل گردید. برای انجام PCR از ۳ step PCR استفاده کردیم که شامل شرایط زیر می باشد و این سیکل ۳۵ بار تکرار شد: دناتوراسیون اولیه در دمای ۹۴ درجه سانتی گراد به مدت ۵ دقیقه، دناتوراسیون در دمای ۹۴ درجه سانتی گراد به مدت ۳۰ ثانیه، اتصال الگو به پرایمر (Annealing) در دمای ۵۱ درجه سانتی گراد به مدت ۴۰ ثانیه، گسترش (Extension) در دمای ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۴۰ ثانیه و در نهایت گسترش نهایی در دمای ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۷ دقیقه انجام گرفت. آب خالص به عنوان کنترل منفی جهت تکثیر استفاده شد. در نهایت قطعه‌ای به طول ۲۷۰ جفت بازی را تکثیر نمودیم.

RFLP و تعیین پلی مورفیسم ژن **PPAR-γ**. بعد از اتمام PCR تمامی محصولات روی ژل آگارز ۲/۵٪ الکتروفورز شدند و نمونه‌هایی که از نظر وجود ژن **PPAR-γ** مثبت بودند و دارای باند خوب و قوی بودند با استفاده از آنزیم برشی **BstUI** شرکت فرمنتاز برش زده شدند برای انجام این کار در یک واکنش ۳۰ μl مقدار ۱۰ μl محصول PCR را با ۳ μl بافر آنزیم و ۵ واحد از آنزیم مورد نظر (تقریباً ۰/۵ میکرولیتر) و مابقی آن تا ۳۰ μl را آب مقطر دیونایز اضافه کرده و مدت ۸ ساعت در بن ماری ۳۷ درجه قرار دادیم سپس با غیر فعال کردن آنزیم در ۶۰ درجه نتایج الگوی هضم شده نمونه‌ها روی ژل آگارز ۲/۵٪ الکتروفورز و مشاهده شد به طوری که اگر تنها یک باند ۲۷۰ جفت بازی مشاهده شود ژنوتیپ (Pro12Pro) CC و اگر دو باند ۲۲۷ جفت بازی و ۴۳ جفت بازی مشاهده شود ژنوتیپ (Ala 12Ala) GG و اگر سه قطعه ۲۷۰ و ۲۲۷ و ۴۳ جفت بازی مشاهده شود ژنوتیپ CG (Pro12Ala) می باشد. برای تایید نتایج RFLP تمامی

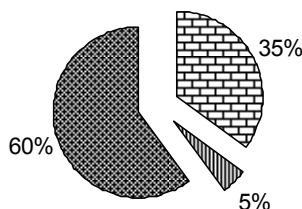
میسر نبودن کشت در مدت زمان مقرر شده نمونه‌ها در دمای ۴ درجه جهت کشت نگهداری شدند [۱۵]. روش تشخیصی دیگر تست اوره آز سریع (Rapid urease test, RUT) شرکت فرمنتاز می باشد. در این روش نمونه‌های بیوپسی بلافاصله پس از تهیه در محلول اوره کریستینسن قرار داده شد و در اثر اوره آز تولیدی توسط هلیکوباکتر رنگ محیط تغییر پیدا کرد [۱۶]. در روش الیزا از هر بیمار ۷ سی‌سی خون محیطی به وسیله سرنگ گرفته و در لوله‌های فالكون، حاوی ماده ضد انعقاد خون (EDTA) جمع‌آوری گردید. بر روی نمونه‌های خون جمع‌آوری شده، تست ELISA توسط کیت الیزا (Genesis Diagnostics Ltd, UK) به منظور تعیین حضور ایمونوگلوبولین G (IgG) ضد هلیکوباکتر پیلوری انجام شد. حضور آنتی‌بادی (IgG) در خون بیماران مبتلا به وسیله تست الیزا تایید گردید [۱۷]. تمامی تست‌ها و آنالیزها به صورت دو نسخه‌ای (duplicate) همراه با کنترل و استاندارد انجام شد. در نهایت میزان آنتی‌بادی ضد هلیکوباکتر پیلوری (IgG) در جذب نوری ۴۵۰ nm خوانده شد.

استخراج DNA و انجام PCR. استخراج DNA از نمونه‌های خون کامل با استفاده از متد NaI صورت گرفت [۱۸]. بدین صورت به هم حجم ۱۰۰۰ μl از خون کامل هیپارینه شده، ۶ M NaI و کلروفرم ایزوآمیل الکل اضافه و در دور ۵۰۰۰ g به مدت ۵ دقیقه سانترفیوژ شد و سپس لایه رویی دور ریخته شد و به DNA رسوب کرده در میکروتیوپ ایزوپروپانول اضافه شد در نهایت DNA استخراج شده با الکل ۷۰٪ شستشو و در بافر TE با pH 8.0 نگهداری شد. پلی مورفیسم ژن Peroxisome proliferator-activated Pro12Ala receptor-gamma با استفاده از روش PCR-RFLP تعیین شد. توالی پرایمرهای استفاده شده در این تحقیق از شرکت TIB MOLBIOL syntheselabor GmbH (berlin, Germany) و به صورت زیر بود:

Forward 5-GCC AAT TCA AGC CCA GTC-3,
Reverse 5-GAT ATG TTT GCA GAC AGT GTA
TCA GTG AAG GAA TCG CTT TCC G-3 [۱۹].

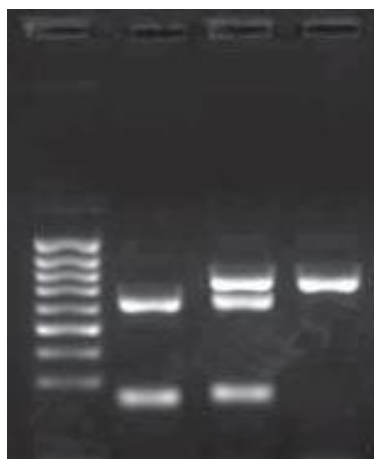
بیشترین آن‌ها (۵۸ نفر) مبتلا به التهاب معده و کمترین آن‌ها (۲ نفر) مبتلا به زخم دئودنال بودند.

ژنوتیپ GC ژنوتیپ GG ژنوتیپ CC

شکل ۱. فراوانی ژنوتیپ‌های مختلف PPAR- γ

از مجموع ۲۰۰ نمونه که توسط آنزیم برشی BstUI تحت تاثیر قرار گرفتند الگوی برشی متفاوتی را نشان دادند که بر روی ژل آگارز ۲/۵٪ و با استفاده از اتیدیوم بروماید باندهای ۲۷۰ و ۲۲۷ و ۴۳ جفت نوکلئوتید تولید نمودند. که ۱۲۰ نمونه دارای باند ۲۷۰ جفت بازی و ۱۰ نمونه دارای باندهای ۲۲۷ و ۴۳ جفت بازی و ۷۰ نمونه دارای سه باند ۲۷۰ و ۲۲۷ و ۴۳ بودند (شکل ۲).

شکل ۲. الگوی باند محصولات PCR-RFLP جهت تعیین پلی مورفیسم ژن PPAR- γ

مورفیسم ژن PPAR- γ

Lane M: ladder

lane 1: GG genotype (Ala12Ala)

lane 2: CG genotype (Pro12Ala)

lane 3: CC genotype (Pro12Pro)

فراوانی الگوی پلی مورفیسم (Pro12Pro) CC تعداد ۱۲۰

نمونه (۶۰٪) و فراوانی الگوی پلی مورفیسم (Ala12Ala) GG

تعداد ۱۰ نمونه (۵٪) و فراوانی الگوی پلی مورفیسم GC

آزمایشات دو بار تکرار شد. تمامی آنالیز آماری این تحقیق با استفاده از نرم‌افزار SPSS (version 12.0; SPSS Inc, Chicago, IL, USA) (Chi-square) و تست آماری کای دو (Chi-square) انجام پذیرفت. مقدار P کم‌تر از ۰/۰۵ از نظر آماری معنی دار تلقی شد.

نتایج

از ۳۱۲ بیمار که مشکوک به هلیکوباکتر پیلوری بودند ۲۰۰ نمونه با هیستوپاتولوژی، کشت، تست اوره آز سریع و نیز تست الیزا مثبت وارد مطالعه شدند. میانگین سنی بیماران ۴۶/۸ سال (۲۸-۷۵) بود. از تعداد ۲۰۰ بیمار مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری ۱۲۳ نفر (۶۱/۵٪) مرد و ۷۷ نفر (۳۸/۵٪) زن بود. در این مطالعه هیستولوژی با اختصاصیت بالای ۹۵٪ و حساسیت بالای ۹۰٪ و پس از آن کشت با اختصاصیت ۹۵٪ و حساسیت ۸۵٪ و الیزا با اختصاصیت ۹۰٪ و حساسیت کم‌تر از ۸۵٪ و تست اوره آز سریع با اختصاصیت ۷۵٪ و حساسیت کم‌تر از ۸۰٪ تست‌هایی هستند که از نظر تشخیص در عفونت با هلیکوباکتر پیلوری بیش‌ترین مورد استفاده را دارند.

با استفاده از پرایمرهای اختصاصی مربوط به ژن PPAR- γ و با استفاده از تکنیک PCR قطعه ۲۷۰ جفت بازی را تکثیر نمودیم و آن‌گاه با استفاده از آنزیم برشی BstUI تمایز موجود در قطعات که بیانگر پلی مورفیسم ژن PPAR- γ است را تشخیص دادیم (شکل ۱) از ۲۰۰ بیمار تعداد ۳۵ نفر (۱۷/۵٪) زخم معده، ۱۸ نفر زخم دئودنال (۹٪)، ۲ نفر هم مبتلا به زخم معده و هم مبتلا به زخم دئودنال (۱٪)، ۱۴۱ نفر مبتلا به التهاب معده (۷۰/۵٪) و ۴ نفر مبتلا به سرطان معده (۲٪) بودند. از مجموع ۱۲۰ بیماری که دارای ژنوتیپ CC بودند بیش‌ترین آن‌ها (۷۸ نفر) مبتلا به التهاب معده و کمترین آن‌ها (۱ نفر) مبتلا به سرطان معده بود. ۱۰ بیمار مبتلا به ژنوتیپ GG فقط بیمارانی بودند که مبتلا به التهاب معده، زخم دئودنال و سرطان معده بودند. از بیمارانی که دارای ژنوتیپ GC بودند

متابولیسم دارد. در بافت‌هایی که سطح چربی زیاد دارند و سلول‌های اپی‌تلایل آن‌ها زیاد است به مقدار زیادی بیان می‌شود تاکنون سه ساب تایپ از PPAR تاکنون شناسایی شده است (PPAR δ و PPAR α و PPAR γ) ولی PPAR γ مهم‌ترین ساب تایپی است که مورد مطالعه قرار گرفته است [۲۰] PPAR با اتصال به گیرنده‌های خود باعث فعال‌سازی رونویسی از ژن‌های موثر در تنظیم و تمایز چربی و افزایش حساسیت بافت هدف به انسولین، التهاب، کارسینوژنیز و تنظیم سیکل سلولی است [۲۰]. PPAR γ در هر دوی اپیتلیوم نرمال و سرطانی معده بیان می‌شود فعال شدن PPAR γ از رشد سلول‌های سرطانی معده جلوگیری می‌کند [۲۱]. تحقیقات نشان می‌دهد که درمان بالیگاندهای PPAR γ (تروگلیتازون) باعث کاهش ابتلا به سرطان معده در موش که تحت تاثیر کارسینوژن‌ها قرار گرفته است می‌گردد [۲۲]. حضور پلی مورفیسم Ala12 در ارتباط با کاهش فعالیت PPAR γ می‌باشد و ممکن است که باعث افزایش ریسک ابتلا به سرطان گردد. PPAR γ هم‌چنین باعث تنظیم پاسخ‌های التهابی سلول میزبان در ارتباط با عفونت هلیکوباکتر پیلوری می‌گردد. فعال شدن مسیر PPAR γ باعث کاهش آپیتوز القا شده توسط NF-kappa نوع B در عفونت با هلیکوباکتر پیلوری در سلول‌های سرطانی اپیتلیال می‌گردد [۲۳، ۲۴]. این بسیار محتمل است که هم‌زمانی عفونت با هلیکوباکتر پیلوری و پلی مورفیسم ژن PPAR γ باعث افزایش مقاومت به آپیتوز خواهد شد. البته مطالعات تکمیلی برای تعیین ارتباط عفونت با هلیکوباکتر پیلوری و پلی مورفیسم ژن PPAR γ در سلول‌های معده انسانی نیاز می‌باشد. از نظر فراوانی به ترتیب الگوی پلی مورفیسم CC (Pro12Pro) تعداد ۱۲۰ نمونه (۶۰٪) و الگوی پلی مورفیسم GG (Ala12Ala) تعداد ۱۰ نمونه (۵٪) و الگوی پلی مورفیسم GC (Pro12Ala) تعداد ۷۰ نمونه (۳۵٪) به دست آمد. ما گزارش کردیم که الگوی پلی مورفیسم GC (Pro12Ala) در حضور عفونت با هلیکوباکتر پیلوری می‌تواند به عنوان یک مارکر ژنتیکی برای ابتلا به زخم دئودنال و التهاب معده باشد و این در حالی است الگوی

(Pro12Ala) تعداد ۷۰ نمونه (۳۵٪) به دست آمد. (جدول ۱) از نظر آماری ارتباط معنی‌داری بین پلی مورفیسم GC و زخم دئودنال ($P=0/03$) و التهاب معده ($P=0/002$) و پلی مورفیسم GG و سرطان معده ($P=0/004$) و التهاب معده ($P=0/007$) وجود داشت (جدول ۲).

جدول ۱. فراوانی ژنوتیپ‌های مختلف ژن PPAR γ و عوارض بالینی

مرتبط با آن

عوارض بالینی	ژنوتیپ CC	ژنوتیپ GG	ژنوتیپ GC	جمع
زخم معده	۲۵	۰	۱۰	۳۵
زخم دئودنال	۱۴	۲	۲	۱۸
زخم معده + زخم دئودنال	۲	-	-	۲
گاستریتیس	۷۸	۵	۵۸	۱۴۱
گاستریک سرطان	۱	۳	۰	۴
جمع	۱۲۰	۱۰	۷۰	۲۰۰

جدول ۲. ارتباط بین پلی مورفیسم ژن PPAR γ و عوارض بالینی

ایجاد شده در بیماران مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری

نوع بیماری	ارتباط علایم بالینی با ژنوتیپ‌های مختلف P value	
	ژنوتایپ GC	ژنوتایپ GG
زخم معده	۰/۰۷	۰/۰۸
زخم دئودنال	۰/۰۳	۰/۵۹
گاستریتیس	۰/۰۰۲	۰/۰۲۷
گاستریک سرطان	۰/۱۹	۰/۰۰۴

بحث و نتیجه‌گیری

در این مطالعه پلی مورفیسم ژن PPAR γ با عفونت هلیکوباکتر پیلوری و ارتباط این پلی مورفیسم با ابتلا به التهاب معده، زخم دئودنال و سرطان معده مورد بررسی قرار گرفت. ما فقط بیمارانی را مورد بررسی قرار دادیم که از نظر ابتلا به هلیکوباکتر پیلوری مطابق با معیارهای در نظر گرفته شده مثبت تلقی می‌شدند. سپس بیماران مورد مطالعه از نظر عوارض بالینی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. PPAR- γ عضوی از سوپر فامیلی رسپتورهای هورمونی در هسته است. که نقش مهمی در تمایز سلول‌ها و تنظیم

فاکتوری باشد که احتمال ابتلا به سرطان کلورکتال و سرطان معده را ۲۵-۵۰٪ افزایش خواهد داد [۲۶].

در بررسی دیگر که در کشور هند به منظور بررسی ارتباط پلی مورفیسم Pro12Ala PPAR γ و عفونت هلیکوباکتر پیلوری با بیماری سرطان معده و زخم پتیک انجام پذیرفت مشخص گردید که PPAR γ G carrier ارتباط معنی داری با گاستریک آدنوکارسینوما و زخم پتیک داشت. این تحقیق نشان می دهد که هم زمانی حامل (Carrier) G و عفونت هلیکوباکتر پیلوری ریسک ابتلا به گاستریک آدنوکارسینوما و زخم پتیک را بالا خواهد برد. این در حالی است که پلی مورفیسم ژن PPAR γ در بیماران بدون عفونت با هلیکوباکتر پیلوری تاثیری در ابتلا به گاستریک آدنوکارسینوما و زخم پتیک نخواهد داشت. به طور کلی مطالعه انجام شده تاییدکننده این مطلب است که پلی مورفیسم Pro12Ala PPAR γ در ارتباط با گاستریک آدنوکارسینوما و زخم پتیک است و به عنوان یک مارکر ژنتیکی ابتلا به این دو بیماری در حضور عفونت با هلیکوباکتر پیلوری می باشد [۱۹].

در مطالعات دیگری که در کشورهای آلمان و استرالیا و امریکا [۲۷] صورت پذیرفت حاکی از آن است که پلی مورفیسم GC و GG می تواند به عنوان ریسک فاکتور در ابتلا به سرطان معده، زخم معده و التهاب معده و سایر عوارض بالینی شدید مرتبط با هلیکوباکتر موثر باشد.

در نتیجه این مطالعه پیشنهاد می کند که پلی مورفیسم GC و GG می تواند به عنوان یک مارکر ژنتیکی ابتلا به زخم دئودنال، التهاب معده، سرطان معده در حضور عفونت با هلیکوباکتر پیلوری باشد. بنابراین پلی مورفیسم Pro12Ala PPAR γ ممکن است که به عنوان یک فاکتور پیش گویی کننده در ابتلا به زخم دئودنال، التهاب معده، سرطان معده در حضور عفونت با هلیکوباکتر پیلوری باشد. از جانب دیگر مطالعه انجام شده بیانگر این نکته است که پلی مورفیسم ژن PPAR γ در افراد مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری متفاوت است و می تواند به عنوان زنگ خطری برای ابتلا به عوارض بالینی ناشی از هلیکوباکتر پیلوری باشد. در این تحقیق متاسفانه

پلی مورفیسم GG (Ala12Ala) در حضور عفونت با هلیکوباکتر پیلوری می تواند به عنوان یک مارکر ژنتیکی برای ابتلا به سرطان معده و التهاب معده باشد. در مطالعه حاضر روش تشخیصی هیستوپاتولوژی (روش تهاجمی)، کشت (روش غیر تهاجمی)، الیزا (روش ایمنولوژیکی) و اوره آز سریع (روش بر پایه محصولات متابولیک) به ترتیب بیشترین حساسیت جهت تشخیص هلیکوباکتر پیلوری را دارا هستند که با نتایج حاصل از سایر پژوهش ها هم خوانی دارد این در حالی است که با توجه به تهاجمی بودن روش هیستوپاتولوژی سبب شده است که استفاده از این تست جهت مقاصد تشخیصی نسبت به سایر روش ها کاربرد کمتری داشته باشد. از طرف دیگر با توجه به گلد استاندارد بودن کشت و روش های هیستوپاتولوژی می توان از کشت به عنوان یک روش غیر تهاجمی مطمئن بهره جست [۱۷،۱۶،۱۵]. با توجه به پژوهش های انجام شده در این تحقیق برای دستیابی به تشخیص مطمئن هلیکوباکتر پیلوری می بایست از چندین روش تشخیصی توصیه شده به طور هم زمان برای شناسایی این باکتری استفاده کرد.

در مطالعه ای که در سال ۲۰۰۶ در کشور چین در مورد پلی مورفیسم ژن PPAR γ صورت پذیرفت بیانگر این نکته است که فراوانی ال (Ala12) G ژن PPAR γ از نظر آماری در بین بیماران سرطانی نسبت به بیماران گروه کنترل بالاتر بود در حالی که عفونت با هلیکوباکتر پیلوری شیوع بالاتری در بیماران گاستریک سرطان داشت و بروز هم زمان ال G (Ala12) ژن PPAR γ و عفونت هلیکوباکتر پیلوری ریسک ابتلا به سرطان معده را افزایش خواهد داد. این در حالی است که ژنوتیپ Ala12 در بیمارانی که از نظر ابتلا به هلیکوباکتر منفی گزارش شدند ابتلا به سرطان معده را افزایش نخواهد داد [۲۵].

در پژوهشی دیگر که در کشور ژاپن در سال ۲۰۰۶ در جمعیت بیماران مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری دارای علائم بالینی صورت گرفت مبین این نکته بود که پلی مورفیسم GC و GG در بیماران مبتلا به هلیکوباکتر می تواند به عنوان ریسک

activated receptor gamma cDNA: expression in hematopoietic cells and chromosomal mapping. *Gene Expr* 1995; 4: 281-299.

[9] Elbrecht A, Chen Y, Cullinan CA, Hayes N, Leibowitz M, Moller DE, Berger J. Molecular cloning, expression and characterization of human peroxisome proliferator activated receptors gamma 1 and gamma 2. *Biochem Biophys Res Commun* 1996; 224: 431-437.

[10] Farmer S. Transcriptional control of adipogenesis: interplay between C/EBPs and PPARc in regulating adipocyte gene expression. In Medeiros-Neto G (ed): *Progress in Obesity Research*. Paris: John Libbey Eurotext 2003; 15-18.

[11] Altshuler D, Hirschhorn JN, Klannemark M, Lindgren CM, Vohl MC, Nemesh J, et al. The common PPARgamma Pro12Ala polymorphism is associated with decreased risk of type 2 diabetes. *Nat Genet* 2000; 26: 76-80.

[12] Paltoo D, Woodson K, Taylor P, Albanes D, Virtamo J, Tangrea J. Pro12Ala polymorphism in the peroxisome proliferator-activated receptor-gamma (PPARPPARgamma) gene and risk of prostate cancer among men in a large cancer prevention study. *Cancer Lett* 2003; 191: 67-74.

[13] Paynter RA, Hankinson SE, Colditz GA, Hunter DJ, De Vivo I. No evidence of association for PPARgamma Pro12Ala polymorphism in endometrial cancer susceptibility. *Pharmacogenetics* 2004; 14: 851-856.

[14] Gong Z, Xie D, Deng Z, Bostick RM, Muga SJ, Hurler TG, Hebert JR. The PPARc Pro12Ala polymorphism and risk for incident sporadic colorectal adenomas. *Carcinogenesis* 2005; 26: 579-585.

[15] Soltesz V, Zeeberg B, Wadstrom T. Optimal survival of *Helicobacter pylori* under various transport conditions. *J Clin Microbiol* 1992; 30: 1453-1456.

[16] Marshall BJ, Warren JR, Francis GJ, Langton SR, Goodwin CS, Blincow ED. Rapid urease test in the management of *Campylobacter pyloridis*-associated gastritis. *Am J Gastroenterol* 1987; 82: 200-210.

[17] Hirschl AM, Rathbone BJ, Wyatt JJ, Berger J, Rotter ML. Comparison of ELISA antigen preparations alone or in combination for serodiagnosing *Helicobacter pylori* infections. *J Clin Pathol* 1990; 43: 511-513.

[18] Zeng ZR, Hu PJ, Hu S, Pang RP, Chen MH, Ng M, Sung JJ. Association of interleukin 1B gene polymorphism and gastric cancers in high and low prevalence regions in China. *Gut* 2003; 52: 1684-1689.

[19] Prasad KN, Saxena A, Ghoshal UC, Bhagat MR, Krishnani N. Analysis of Pro12Ala PPAR gamma polymorphism and *Helicobacter pylori* infection in gastric adenocarcinoma and peptic ulcer disease. *Ann Oncol* 2008; 19: 1299-1303.

[20] Konturek PC, Kania J, Konturek JW, Nikiforuk A, Konturek SJ, Hahn EG. H.pylori infection, atrophic gastritis, cytokines, gastrin, COX-2, PPARc and impaired apoptosis in gastric carcinogenesis. *Med Sci Monit* 2003; 9: SR53-SR66.

[21] Leung WK, Bai AH, Chan VY, Yu J, Chan MW, To KF, et al. Effect of peroxisome proliferator activated receptor gamma ligands on growth and gene expression profiles of gastric cancer cells. *Gut* 2004; 53: 331-338.

[22] Lu J, Imamura K, Nomura S, Mafune K, Nakajima A, Kadowaki T, et al. Chemopreventive effect of peroxisome proliferator-activated receptor gamma on gastric carcinogenesis in mice. *Cancer Res* 2005; 65: 4769-4774.

[23] Meirhaeghe A, Amouyel P. Impact of genetic variation of PPARgamma in humans. *Mol Genet Metab* 2004; 83: 93-102.

[24] Stumvoll M, Haring H. The peroxisome proliferator-activated receptor-gamma2Pro12Ala polymorphism. *Diabetes* 2002; 51: 2341-2347.

[25] Liao SY, Zeng ZR, Leung WK, Zhou SZ, Chen B, Sung JJ, Hu PJ. Peroxisome proliferator-activated receptor-gamma Pro12Ala polymorphism, *Helicobacter pylori* infection and non-cardia gastric carcinoma in Chinese. *Aliment Pharmacol Ther* 2006; 23: 289-294.

[26] Murtaugh MA, Ma KN, Caan BJ, Sweeney C, Wolff R, Samowitz WS, et al. Interactions of peroxisome proliferator-activated receptor-gamma and diet in etiology of colorectal cancer. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2005; 14: 1224-1229.

[27] Tahara T, Arisawa T, Shibata T, Nakamura M, Wang F, Maruyama N, et al. Influence of peroxisome proliferator-activated receptor-gamma Pro12Ala polymorphism as a shared risk marker for both *Helicobacter pylori* infected patients and impairing Fasting Glucose (IFG). *Dig Dis Sci* 2008; 53: 614-621.

امکان دسترسی به اطلاعات دموگرافیک مثل BMI و ریسک فاکتورهایی مثل کشیدن سیگار وجود نداشت و از طرف دیگر حجم نمونه مورد بررسی زیاد نبود که باعث ایجاد محدودیت‌هایی در قدرت آنالیز آماری گردید. پیشنهاد می‌شود که مطالعات با تمرکز بیشتر بر روی گروه‌های نژادی مختلف با حجم نمونه‌های بیشتر برای تایید ارتباط این پلی مورفیسم با ریسک ابتلا به سرطان معده، زخم معده و التهاب معده و سایر عوارض بالینی شدید مرتبط با هلیکوباکتر و هم‌چنین بررسی ارتباط فاکتورهای میزبان و فاکتورهای ژنتیکی هلیکوباکتر پیلوری مثل CagA, VacA, BabA که ریسک ابتلا به سرطان معده و زخم پتیک را افزایش می‌دهد انجام شود.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از کلیه همکاران مرکز تحقیقات عفونی گرمسیری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و کلیه همکاران گروه میکروبی‌شناسی دانشکده پزشکی و همکاران بیمارستان‌های تابعه دانشگاه شهید بهشتی تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

- [1] Marshall BJ, Warren JR. Unidentified curved bacilli in the stomach of patients with gastritis and peptic ulceration. *Lancet* 1984; 1: 1311-1315.
- [2] Pearson A.D, Murphy M.S, Eastham E.J, Nelson R, Laker M.F. Intestinal permeability in Crohn's disease. *Arch Dis Child* 1989; 64: 321-325.
- [3] Feldman RA. Epidemiologic observations and open questions about disease and infection caused by *Helicobacter pylori*. In: Achtman N, Suerbaum S eds. *Helicobacter pylori: molecular and cellular biology*. Wymondham, United Kingdom: Horizon Scientific press, 2001; 29-51.
- [4] Rowland M, Kumar D, Daly L, O'Connor P, Vaughan D, Drumm B. Low rates of *Helicobacter pylori* reinfection in children. *Gastroenterology* 1999; 117: 3336-341.
- [5] van Doorn LJ, Figueiredo C, Sanna R, Plaisier A, Schneeberger P, de Boer W, Quint W. Clinical relevance of the CagA, VacA, iceA, Status of *Helicobacter pylori*. *Gastroenterology* 1998; 115: 58-66.
- [6] Michalik L, Desvergne B, Wahli W. Peroxisome-proliferator-activated receptors and cancers: complex stories. *Nat Rev Cancer* 2004; 4: 61-70.
- [7] Nicol CJ, Yoon M, Ward JM, Yamashita M, Fukamachi K, Peters JM, Gonzalez FJ. PPARgamma influences susceptibility to DMBA-induced mammary, ovarian and skin carcinogenesis. *Carcinogenesis* 2004; 25: 1747-1755.
- [8] Greene ME, Blumberg B, McBride OW, Yi HF, Kronquist K, Kwan K, et al. Isolation of the human peroxisome proliferator

Determination of peroxisome proliferator-activated receptor-gamma polymorphism in patients with helicobacter pylori infection

Hossein Goudarzi (Ph.D)^{1,2}, Sima Sadat Seyedjavadi (M.Sc)², Mehdi Goudarzi (M.Sc)^{*2}

1 - Infectious Diseases and Tropical Medicine Research Center and Dept. of Microbiology, Faculty of Medicine, Shahid Beheshti University of Medical Science, Tehran, Iran

2- Dept. of Microbiology, Faculty of Medicine, Shahid Beheshti University of Medical Science, Tehran, Iran

(Received: 28 Dec 2010 Accepted: 30 Jul 2011)

Introduction: Peroxisome proliferator-activated receptor gamma (PPAR γ) is a ligand-dependent transcription factor involved in various disease processes including inflammation and carcinogenesis. This study aimed to determine polymorphism of PPAR γ gene and its association with *Helicobacter pylori* infection and gastrointestinal diseases in patients.

Materials and Methods: Two hundred patients with helicobacter pylori infection were examined. H. pylori infection was diagnosed by histology, rapid urease test (RUT), culture, ELISA and PCR. PPAR γ polymorphism was analyzed by PCR-based restriction fragment length polymorphism.

Results: In total 200 patients (4 gastric cancer, 141 gastritis, 35 peptic ulcer, 18 duodenal ulcer, 2 peptic ulcer and duodenal ulcer) with *Helicobacter pylori* infection were enrolled. The frequency of PPAR γ G (Ala12) allele (5%) showed a significant association with gastric cancer (P=0.004) or gastritis (P=0.007). PPAR γ GC (Pro12Ala) allele (35%) showed a significant association with duodenal ulcer (P=0.03) or gastritis (P=0.002).

Conclusion: Pro12Ala PPAR γ polymorphism is associated with gastric cancer and gastritis and is a potential marker for genetic susceptibility to these two diseases in the presence of H. pylori infection. Finally, our study suggests the potential association between PPAR γ polymorphism and H. pylori infection in the development of gastric cancer and peptic ulcer and gastritis.

Key words: *Helicobacter pylori*, PPAR γ gene polymorphism, Gastric cancer

* Corresponding author: Fax: +98 21 23872548 ; Tel: +98 09123108104
m.goudarzi@sbmu.ac.ir